EITEM AR YR AGENDA: 9

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

20 Mehefin 2016

GWEITHGARWCH RHEOLI'R TRYSORLYS A GWIR DDANGOSYDDION DARBODUS 2015-2016

Adroddiad gan Dawn Docx, Trysorydd dros dro

Pwrpas yr Adroddiad

1 Mae'r adroddiad trysorlys blynyddol yn un o ofynion gweithdrefnau cofnodi'r Awdurdod, ac mae'n cynnwys gweithgarwch y trysorlys ar gyfer 2015-2016. Mae'r adroddiad hefyd yn cynnwys y gwir Ddangosyddion Darbodus ar gyfer 2015-2016, yn unol â gofynion y Cod Darbodus.

Rôl Graffu

2 Cafodd yr adroddiad hwn ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio ar 6 Mehefin 2016 er mwyn i'w Aelodau adolygu'r cynnwys cyn iddo gael ei gyflwyno i'r Awdurdod Tân ac Achub. Roedd rhan o'r cyflwyniad i'r Aelodau yn cynnwys trafodaeth am ganran y benthyca byrdymor a lefel y risg. Cafodd yr Aelodau wybod mai bach iawn fyddai'r newid yn lefel y risg petai'r benthyca byrdymor yn cynyddu, ond fe fyddai yna arbedion ariannol. Roedd yr Aelodau'n derbyn y cyngor ac yn cytuno mewn egwyddor i gynyddu lefel y benthyca byrdymor. Nid oedd gan y Pwyllgor Archwilio unrhyw sylwadau pellach ac nid oeddent yn gallu canfod unrhyw risgiau mawr yn yr adroddiad, a byddent yn argymell ei fod yn cael ei gymeradwyo gan yr Awdurdod.

GWEITHGARWCH RHEOLI'R TRYSORLYS 2015-2016

Crynodeb o'r Strategaeth y cytunwyd arni ar gyfer 2015-2016

3 Roedd Arlingclose, sef ymgynghorwyr Trysorlys yr Awdurdod, wedi rhagweld y byddai blwyddyn ariannol 2015-2016 yn gweld cyfraddau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn codi yn y tymor hir, a chyfradd sylfaenol yn cynyddu i 0.75% erbyn Medi 2015. Yr argymhelliad oedd gohirio'r gweithgarwch benthyca cyhyd ag y bo modd, a defnyddio cronfeydd wrth gefn a balansau i ariannu dyledion benthyciadau dros dro newydd. Ond, os bydd angen benthyca, dylai unrhyw ddyled newydd fod am gyfnod hirach na 5 mlynedd oherwydd proffil aeddfedu cyfredol y portffolio dyledion, a'r angen i liniaru'r risg o newidiadau posibl i gyfraddau llog. Dylid cymryd agwedd wyliadwrus tuag at fuddsoddi cronfeydd. Ni ddylai'r buddsoddiad hiraf fod yn hirach na thri mis, a dylid dadansoddi'r holl wybodaeth sydd ar gael ar bartïon i gontract cyn buddsoddi.

Cefndir Economaidd 2015-2016

4 Yn ôl y rhagolygon economaidd ar gyfer 2015-16, byddai'r gyfradd sylfaenol yn cynyddu i 0.75%, a byddai cyfraddau tymor hir y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn codi. Roedd y rhagolygon ar gyfer y flwyddyn yn anghywir o ran y gyfradd sylfaenol, ac o ran cyfraddau'r Bwrdd bu codiadau bychain yn y cyfraddau tymor hir ond roedd y rhain yn llai na'r disgwyl. Roedd pryderon am y sector bancio yn dal yn gyffredin, ac ar gyfer strategaethau buddsoddi awdurdodau lleol y prif flaenoriaeth oedd sicrhau diogelu arian. Cymerodd yr Awdurdod agwedd wyliadwrus tuag at fuddsoddiadau, gan fuddsoddi dros dro mewn sefydliadau bancio a chymdeithasau adeiladu Prydeinig ar y rhestr o bartïon i gontract yn unig, gyda'r rhan fwyaf o'r arian dros ben yn cael ei fuddsoddi mewn cyfrifon galw gyda Barclays a'r Bank of Scotland.

5 O ran benthyca, manteisiodd yr Awdurdod ar y cyfraddau llog isel, gan gynyddu ei sefyllfa fenthyca tymor byr i £10 miliwn dros y flwyddyn. Benthycwyd yr holl fenthyciadau gan awdurdodau lleol eraill drwy Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

6 Cymerwyd benthyciad newydd gan y Bwrdd, £6.5 miliwn, yn lle benthyciadau a oedd yn aeddfedu ac i ariannu gwariant cyfalaf, a chan ddilyn cyngor Ymgynghorwyr y Trysorlys, cyfnod y benthyciad oedd 5 mlynedd a mwy er mwyn ehangu proffil aeddfedu'r portffolio. Gwnaed y benthyciad newydd er mwyn ariannu'r rhaglen gyfalaf a hefyd defnyddiwyd cronfeydd wrth gefn a balansau i ariannu dros dro. Nid oedd unrhyw gyfleoedd i ailamserlennu yn ystod y flwyddyn.

Gweithgarwch Benthyca

7 Cymerwyd benthyciadau i ariannu rhaglen gyfalaf yr Awdurdod Tân ac Achub. Cymerwyd benthyciadau newydd, £6.5 miliwn, gan y Bwrdd yn ystod y flwyddyn yn lle benthyciadau a oedd yn aeddfedu ac i ariannu gwariant cyfalaf, £1.7 miliwn o fenthyciadau newydd, a £4.8 miliwn yn lle benthyciadau cyfredol. Y ddyled fenthyciadau a oedd yn weddill ar 31 Mawrth 2016 oedd £29.66 miliwn, ac roedd hyn yn cynnwys £10 miliwn o fenthyciadau dros dro. Fe wnaeth yr Awdurdod fenthyca £4.2 miliwn yn is na'i Ofyniad Cyllid Cyfalaf (*Capital Financing Requirement (CFR)*) ar gyfer 2015-2016. Parhaodd yr Awdurdod i ddefnyddio benthyciadau dros dro gan awdurdodau lleol eraill fel modd o ariannu'r rhaglen gyfalaf, ac roedd ganddo werth £10 miliwn o fenthyciadau drwy gydol y flwyddyn. Amrywiodd y cyfraddau llog ar fenthyca dros dro rhwng 0.49% a 0.59%, gyda'r cyfraddau hyn llawer yn is na'r cyfraddau a gynigwyd gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus.

Buddsoddiadau

8 Mae polisi buddsoddi'r Awdurdod yn cael ei bennu gan ganllawiau Cynulliad Cenedlaethol Cymru, sy'n cael eu gweithredu yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a gymeradwywyd gan yr Awdurdod ar 15 Rhagfyr 2003. Roedd y gweithgarwch buddsoddi yn ystod y flwyddyn yn cydymffurfio â'r strategaeth a gymeradwywyd, ac ni chafodd yr Awdurdod unrhyw drafferthion hylifedd.

9 Buddsoddodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yr holl arian a oedd dros ben yn y farchnad ar ran yr Awdurdod Tân ac Achub. Balans y buddsoddiadau craidd am y flwyddyn oedd oeddeutu £5,000,000 a balans y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2016 oedd £480,000 o'i gymharu â £2,880,000 ar 31 Mawrth 2015. Y gyfradd ar gyfartaledd a gafwyd ar fuddsoddiadau oedd 0.40%, ac roedd yr arian yn cael ei ddal yn bennaf mewn cyfrifon galw dim rhybudd, felly roedd modd cadw sefyllfa'r Awdurdod o ran hylifedd.

10 Mae balans yr arian sydd ar gael i'w fuddsoddi wedi gostwng yn sylweddol ac mae'r arian dros ben wedi ei ddefnyddio i ariannu'r rhaglen gyfalaf yn y tymor byr. £25,000 oedd y gyllideb ar gyfer llog buddsoddiadau, a £7,554 oedd y gwir log a gafwyd. Bu gostyngiad yn y llog oherwydd bod lefel y buddsoddiadau wedi gostwng.

DANGOSYDDION DARBODUS

11 Yn unol â'r Cod Darbodus, mae gofyn i'r Awdurdod roi gwybod am y gwir ddangosyddion darbodus ar ôl diwedd y flwyddyn. Mae Atodiad A yn cynnwys rhestr y dangosyddion darbodus gorfodol. Mae rhai o'r dangosyddion hyn naill ai'n rhoi trosolwg neu derfyn ar weithgarwch trysorlys, a dangosir y rhain isod:

	2016 Gwir £'000	**2016 Dangosydd Gwreiddiol £'000**
Sefyllfa Benthyca	29,657	37,656
Gofyniad Cyllido Cyfalaf	33,879	37,656

12 Mae Gofyniad Cyllido Cyfalaf (CFR) yn dangos angen sylfaenol yr Awdurdod i fenthyg i ddiben cyfalaf, ac mae hyn yn ffordd o fesur sefyllfa dyled yr Awdurdod fel y dangosir uchod. Er mwyn sicrhau y bydd gwir fenthyca buddsoddiadau dros y tymor canolig ar gyfer cyfalaf yn unig, ni ddylai'r benthyca, ar wahân i fenthyca tymor byr, fod yn fwy na'r CFR ar gyfer 2015-2016 ynghyd â'r newidiadau disgwyliedig i'r CFR yn ystod 2016-2017 a 2017-2018. Mae'r tabl uchod yn dangos bod sefyllfa net yr Awdurdod o ran benthyciadau fymryn yn is (£4.2miliwn) na'r CFR ar gyfer 2015-2016.

13 Y Terfyn Awdurdodedig yw'r "Terfyn Benthyca Fforddiadwy", sydd yn ofynnol dan adran 3 Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r tabl isod yn dangos fod yr Awdurdod wedi cadw ei fenthyca gros o fewn y Terfyn Awdurdodedig yn ystod 2015-2016.

14 Y Ffin Weithredol yw sefyllfa benthyg ddisgwyliedig yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn, ac mae cyfnodau pan fo'r gwir sefyllfa o dan, neu dros, y Ffin yn dderbyniol ar yr amod nad yw'n uwch na'r Terfyn Awdurdodedig.

	2015/16 £'000
Dangosydd Gwreiddiol – Terfyn a Ganiateir	39,656
Dangosydd Gwreiddiol – Ffin Weithredol	37,656
Y mwyafswm o ran benthyciadau yn ystod y flwyddyn	29,657
Yr isafswm benthyca yn ystod y flwyddyn	24,707

Y FFRAMWAITH RHEOLEIDDIO, RISG A PHERFFORMIAD

15 Mae gweithgarwch rheoli trysorlys yr Awdurdod yn cael ei reoli gan nifer o godau, statudau a chanllawiau proffesiynol:

- Deddf Llywodraeth Leol 2003 (y Ddeddf), sy'n darparu'r pwerau i fenthyg a buddsoddi yn ogystal â rhoi cyfyngiadau a therfynau ar y gweithgarwch hwn;

- Mae'r Ddeddf yn caniatáu i Lywodraeth Cynulliad Cymru osod terfynau un ai ar yr Awdurdod neu'n genedlaethol ar bob awdurdod lleol, gan gyfyngu ar y benthyca a ganiateir (er na wnaed unrhyw gyfyngiadau yn 2015-2016);

- Mae'r Offeryn Statudol 3239 (W319) 2003, diwygiedig, yn datblygu ac yn rheoli pwerau o fewn y Ddeddf;

- Mae'r Offeryn Statudol yn mynnu bod yr Awdurdod yn ymgymryd ag unrhyw weithgarwch benthyca gan ystyried Cod Darbodus CIPFA ar gyfer Cyllid Cyfalaf Awdurdodau Lleol;

- Mae'r Offeryn Statudol hefyd yn mynnu bod yr Awdurdod yn cymryd gofal am holl weithgarwch y trysorlys gan ystyried Cod Ymarfer CIPFA ar gyfer Rheoli Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus;

- Dan y Ddeddf mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi cyflwyno Canllaw Buddsoddi i strwythuro a rheoli gweithgarwch buddsoddi’r Awdurdod.

16 Mae’r Awdurdod wedi cydymffurfio â’r holl ofynion statudol a rheoleiddio perthnasol uchod sy’n cyfyngu ar lefel y risg sy’n gysylltiedig â’i weithgarwch rheoli trysorlys. Yn benodol, mae’r ffaith ei fod wedi mabwysiadu a gweithredu’r Cod Darbodus a’r Cod Ymarfer ar gyfer Rheoli Trysorlys yn golygu bod ei wariant cyfalaf yn ddoeth, yn fforddiadwy ac yn gynaliadwy, ac mae ei arferion trysorlys yn dangos agwedd risg isel.

ARGYMHELLIAD

17 Bod yr Aelodau'n cymeradwyo’r Dangosyddion Darbodus gwirioneddol ar gyfer 2015-2016.

ATODIAD A

		2015/16 Gwir	**2015/16 Dangosydd Gwreiddiol**
1	Gwariant Cyfalaf	9,967,691	10,438,000
2	Gofyniad Cyllido Cyfalaf	33,878,555	34,871,000
3	Benthyca	29,657,476	34,871,000
4	Buddsoddiadau	480,000	2,000,000
5	Terfyn a Ganiateir	29,657,476	39,656,000
6	Ffin Weithredol	29,657,476	37,656,000
7	Cymhareb y Costau Ariannu â Llif Refeniw Net	8.85%	8.50%
8	Effaith gynyddol Penderfyniadau Buddsoddi Cyfalaf ar y Cyfraniadau gan yr Awdurdodau Cyfansoddol	124,596	135,000
9	Benthyciadau Cyfradd Llog Sefydlog fel % o Gyfanswm y Benthyciadau	100%	55% - 100%
10	Benthyciadau Cyfradd Amrywiol fel % o Gyfanswm y Benthyciadau	0%	0% - 35%
11	Strwythur Aeddfedu Benthyciadau Cyfradd Sefydlog		
	Dan 12 mis	33.72%	0% - 55%
	12 mis i 2 flynedd	7.85%	0% - 45%
	2 flynedd i 5 mlynedd	9.54%	0% - 45%
	5 mlynedd i 10 mlynedd	38.98%	0% - 75%
	10 mlynedd a hirach	9.91%	0% - 100%